



# Παράγοντες Συμμετοχής Ενηλίκων στην Εκπαίδευση: Ζητήματα Κινητοποίησης και Πρόσβασης σε Οργανωμένες Εκπαιδευτικές Δραστηριότητες

**Ενότητα 4:** Γενικές Προσεγγίσεις στη Συμμετοχή Ενηλίκων στην  
Εκπαίδευση και Τυπολογίες Ενήλικων Συμμετεχόντων

Γιώργος Κ. Ζαρίφης

Τμήμα Φιλοσοφίας και Παιδαγωγικής



# Άδειες Χρήσης

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό υπόκειται σε άδειες χρήσης Creative Commons.
- Για εκπαιδευτικό υλικό, όπως εικόνες, που υπόκειται σε άλλου τύπου άδειας χρήσης, η άδεια χρήσης αναφέρεται ρητώς.



# Χρηματοδότηση

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό έχει αναπτυχθεί στα πλαίσια του εκπαιδευτικού έργου του διδάσκοντα.
- Το έργο «Ανοικτά Ακαδημαϊκά Μαθήματα στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης» έχει χρηματοδοτήσει μόνο τη αναδιαμόρφωση του εκπαιδευτικού υλικού.
- Το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους.





# **Β. Θεωρίες και συνθετικές προσεγγίσεις παραγόντων συμμετοχής ενηλίκων σε εκπαιδευτικές δραστηριότητες**

Έρευνες, τυπολογίες και ερμηνευτικά μοντέλα για τη  
συμμετοχή των ενηλίκων στην εκπαίδευση

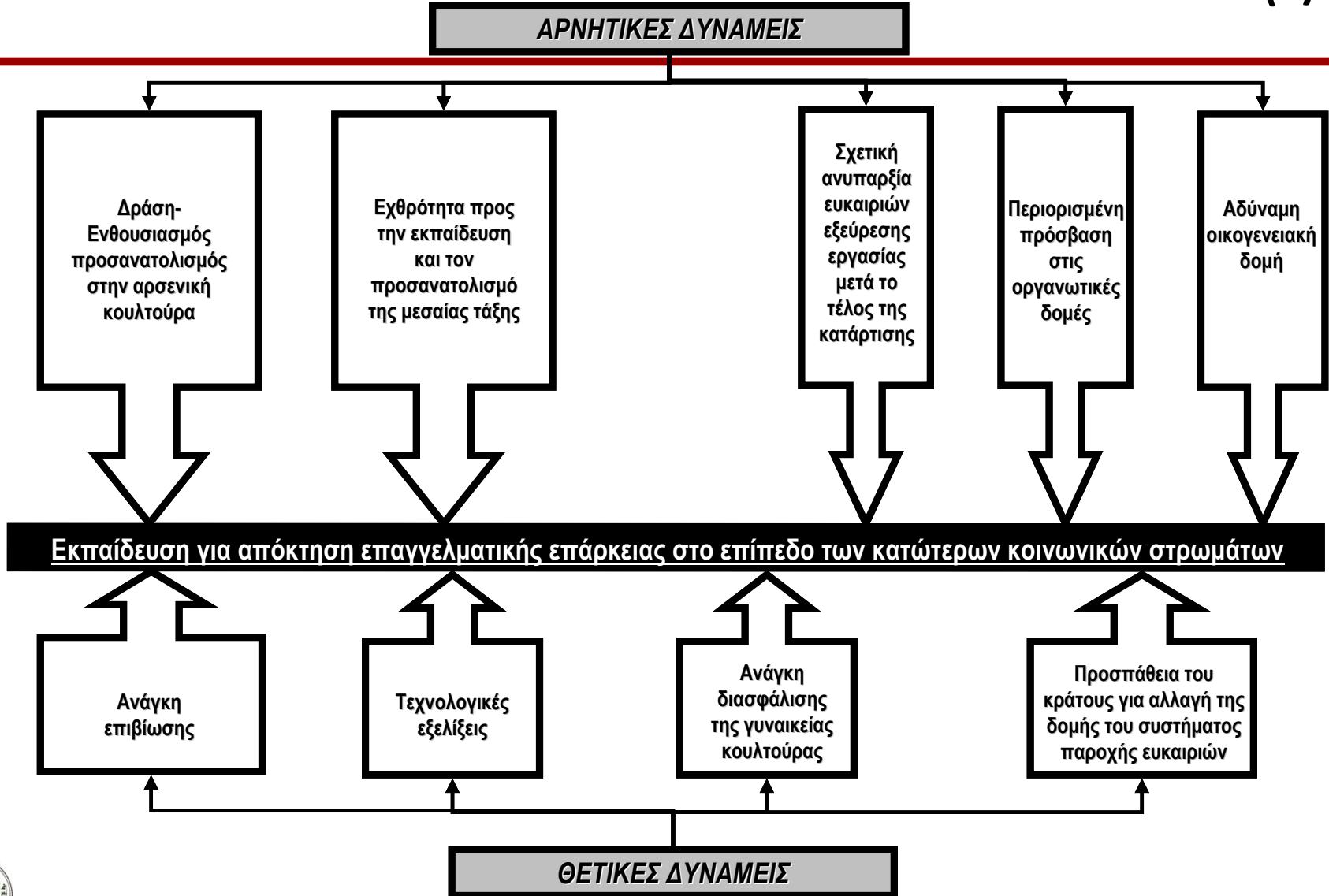


## ΣΕΜΙΝΑΡΙΟ 4<sup>ο</sup>

# ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ ΣΤΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΕΝΗΛΙΚΩΝ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΤΥΠΟΛΟΓΙΕΣ ΕΝΗΛΙΚΩΝ ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΝΤΩΝ

**Τυπολογίες ενηλίκων εκπαιδευομένων, η τυπολογία του Houle, συνολικές προσεγγίσεις για τη συμμετοχή των ενηλίκων σε οργανωμένες εκπαιδευτικές δραστηριότητες**

# ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ ΣΤΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΕΝΗΛΙΚΩΝ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΤΥΠΟΛΟΓΙΕΣ ΕΝΗΛΙΚΩΝ ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΝΤΩΝ (1/9)



Παράγοντες Συμμετοχής Ενηλίκων στην Εκπαίδευση: Ζητήματα Κινητοποίησης και Πρόσβασης σε Οργανωμένες Εκπαιδευτικές Δραστηριότητες

Τμήμα Φιλοσοφίας και Παιδαγωγικής



## ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ ΣΤΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΕΝΗΛΙΚΩΝ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΤΥΠΟΛΟΓΙΕΣ ΕΝΗΛΙΚΩΝ ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΝΤΩΝ (2/9)

Κατά τον Miller (1967) τα μέλη των χαμηλών κοινωνικών στρωμάτων (τα οποία ο ίδιος προσδιορίζει σε σχέση με το οικονομικό τους εισόδημα και το μορφωτικό τους επίπεδο) ενδιαφέρονται περισσότερο για προγράμματα τα οποία θα ικανοποιήσουν τις βασικές τους ανάγκες επιβίωσης, σε αντίθεση με τα μέλη των ανώτερων κοινωνικών στρωμάτων τα οποία έχουν ικανοποιήσει τις βασικές τους ανάγκες και ενδιαφέρονται περισσότερο να συμμετέχουν σε προγράμματα τα οποία συνδέονται με την αυτο-ολοκλήρωση και την κοινωνική επιτυχία.



# ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ ΣΤΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΕΝΗΛΙΚΩΝ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΤΥΠΟΛΟΓΙΕΣ ΕΝΗΛΙΚΩΝ ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΝΤΩΝ (3/9)

Από την άλλη τα μεσαία κοινωνικά συστήματα όπως υποστηρίζει, είναι και οι καλύτεροι πελάτες εκπαιδευτικών προγραμμάτων διότι όπως ο ίδιος θεωρεί το σύστημα αξιών τους δίνει μεγάλη έμφαση στην κοινωνική κινητικότητα και στην κοινωνική θέση ενώ επιθυμούν την ικανοποίηση των βασικών αναγκών μέσα στην οικογένεια παρά μέσα στην ευρύτερη κοινωνική ομάδα.





# ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ ΣΤΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΕΝΗΛΙΚΩΝ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΤΥΠΟΛΟΓΙΕΣ ΕΝΗΛΙΚΩΝ ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΝΤΩΝ (4/9)

**Εκπαίδευση για απόκτηση επαγγελματικής επάρκειας στο επίπεδο των μεσαίων κοινωνικών στρωμάτων**

Ικανοποίηση της ανάγκης για επιβίωση

Ικανοποίηση της ανάγκης για ασφάλεια

Ισχυρή ανάγκη για απόκτηση κοινωνικής θέσης

Τεχνολογικές αλλαγές

Πρόσβαση στις οργανωτικές δομές

Αποδοχή των κινήτρων της μεσαίας τάξης για καριέρα

Εξοικείωση με εκπαιδευτικές δραστηριότητες

**ΘΕΤΙΚΕΣ ΔΥΝΑΜΕΙΣ**

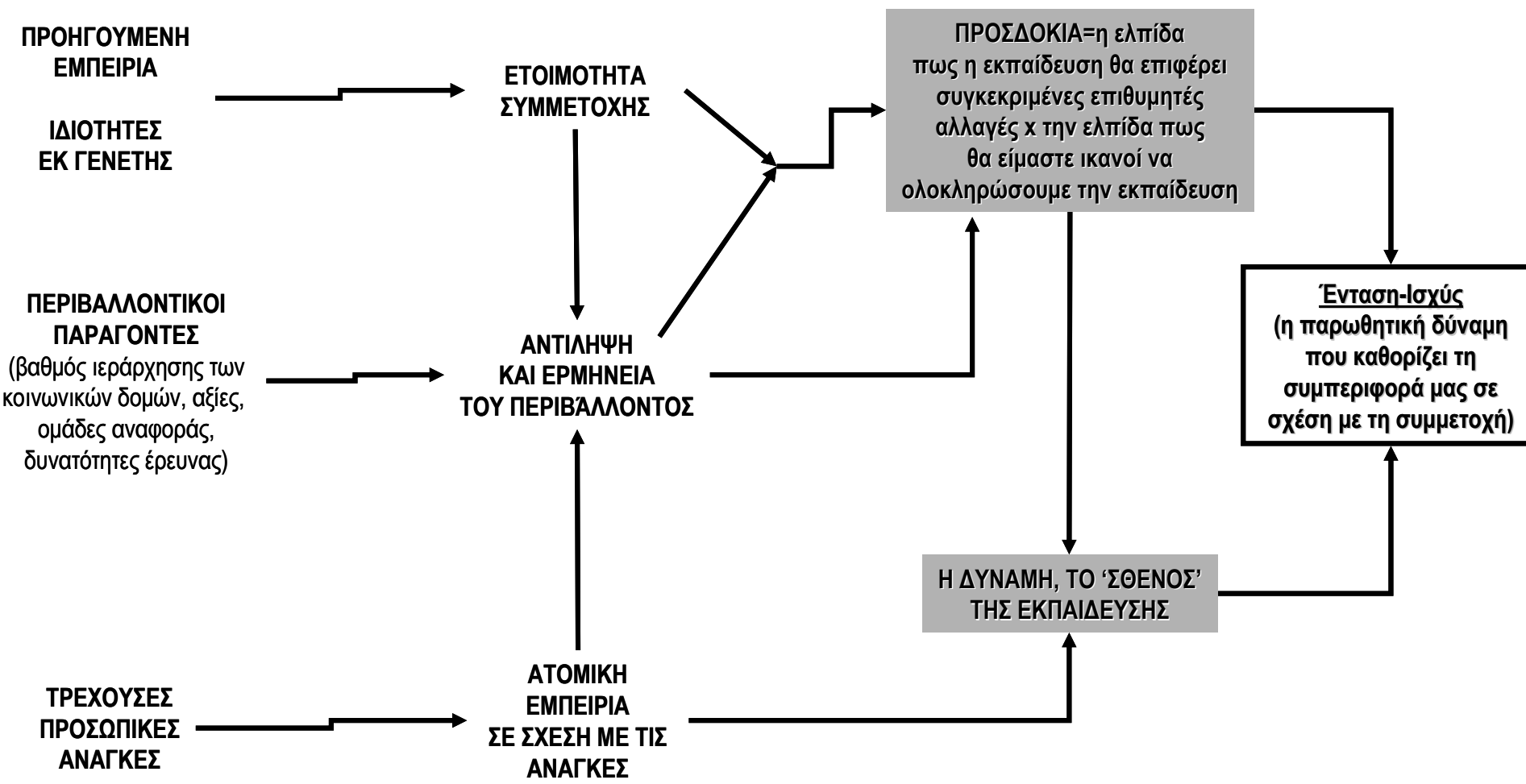


## Το θεωρητικό παράδειγμα «Προσδοκία- Σθένος» του Rubenson

Πρόκειται ουσιαστικά για τη δημιουργία ενός μαθηματικού τύπου βάσει του οποίου καθορίζεται η ένταση ή η ισχύς της παρωθητικής δύναμης ή του κινήτρου για συμμετοχή.



# ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ ΣΤΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΕΝΗΛΙΚΩΝ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΤΥΠΟΛΟΓΙΕΣ ΕΝΗΛΙΚΩΝ ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΝΤΩΝ (6/9)



Παράγοντες Συμμετοχής Ενηλίκων στην Εκπαίδευση: Ζητήματα Κινητοποίησης και Πρόσβασης σε Οργανωμένες Εκπαιδευτικές

Δραστηριότητες

Τμήμα Φιλοσοφίας και Παιδαγωγικής

# ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ ΣΤΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΕΝΗΛΙΚΩΝ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΤΥΠΟΛΟΓΙΕΣ ΕΝΗΛΙΚΩΝ ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΝΤΩΝ (7/9)

Για τον Rubenson (1977) οι ενήλικοι που συμμετέχουν σε εκπαιδευτικές δραστηριότητες πιστεύουν πως είναι σε θέση να μάθουν, αλλά και να αξιολογήσουν τα αποτελέσματα της μάθησης τα οποία θεωρούν πως θα πρέπει να σχετίζονται με τις προσωπικές τους ανάγκες. Μέσα σε αυτό το πλαίσιο η συμμετοχή είναι το αποτέλεσμα της αλληλεπίδρασης μεταξύ της κατάστασης κατά την οποία κάποιος προσδοκά ή ελπίζει σε κάτι (expectancy) και του «σθένους» ή της δύναμης εκείνης την οποία αποδίδουμε στην εκπαίδευση και η οποία εξαρτάται από τα αναμενόμενα αποτελέσματα της συμμετοχής μας σε αυτήν (valence).



# ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ ΣΤΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΕΝΗΛΙΚΩΝ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΤΥΠΟΛΟΓΙΕΣ ΕΝΗΛΙΚΩΝ ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΝΤΩΝ (8/9)

Ο Rubenson οργάνωσε το συγκεκριμένο παράδειγμα με την πεποίθηση πως μπορεί να εξελιχθεί σε θεωρία επιλογής στελεχών προσωπικού (theory of recruitment). Η δική του προσέγγιση που ενδεχομένως να είναι και η πιο ενδιαφέρουσα σε σχέση με τις υπόλοιπες, είναι τροποποίηση παλαιότερης εργασίας του Vroom, ο οποίος το 1964 προσπάθησε να εξηγήσει τα κίνητρα και τους παράγοντες που επηρεάζουν τις αντιλήψεις των εργαζομένων για την εργασία τους.



# ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ ΣΤΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΕΝΗΛΙΚΩΝ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΤΥΠΟΛΟΓΙΕΣ ΕΝΗΛΙΚΩΝ ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΝΤΩΝ (9/9)

Ωστόσο η προσέγγιση του Rubenson έχει ερείσματα και σε ψυχολογικές θεωρίες κινήτρων, οι οποίες εξηγούν την ανθρώπινη συμπεριφορά σε σχέση με την αλληλεπίδραση μεταξύ του ίδιου του ατόμου και της αποκτημένης εμπειρίας του, και του εξωτερικού περιβάλλοντος όπως το ίδιο το άτομο το αντιλαμβάνεται. Με βάση αυτή την αντίληψη ο Rubenson καταλήγει πως η τελική δύναμη (**the resultant strength**) ή ώθηση που κινητοποιεί το άτομο είναι ο συνδυασμός θετικών και αρνητικών δυνάμεων οι οποίες υπάρχουν τόσο στο ίδιο το άτομο όσο και στο περιβάλλον του.



# Σημείωμα Αναφοράς

Copyright Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Γιώργος Κ. Ζαρίφης.  
«Παράγοντες Συμμετοχής Ενηλίκων στην Εκπαίδευση: Ζητήματα Κινητοποίησης και Πρόσβασης σε Οργανωμένες Εκπαιδευτικές Δραστηριότητες. Ενότητα 4: Γενικές Προσεγγίσεις στη Συμμετοχή Ενηλίκων στην Εκπαίδευση και Τυπολογίες Ενήλικων Συμμετεχόντων». Έκδοση: 1.0. Θεσσαλονίκη 2015. Διαθέσιμο από τη δικτυακή διεύθυνση:  
[http://opencourses.auth.gr/eclass\\_courses](http://opencourses.auth.gr/eclass_courses).



# Σημείωμα Αδειοδότησης

Το παρόν υλικό διατίθεται με τους όρους της άδειας χρήσης Creative Commons Αναφορά - Παρόμοια Διανομή [1] ή μεταγενέστερη, Διεθνής Έκδοση. Εξαιρούνται τα αυτοτελή έργα τρίτων π.χ. φωτογραφίες, διαγράμματα κ.λ.π., τα οποία εμπεριέχονται σε αυτό και τα οποία αναφέρονται μαζί με τους όρους χρήσης τους στο «Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων».



Ο δικαιούχος μπορεί να παρέχει στον αδειοδόχο ξεχωριστή άδεια να χρησιμοποιεί το έργο για εμπορική χρήση, εφόσον αυτό του ζητηθεί.

[1] <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/>







ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ  
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ  
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

ΑΝΟΙΚΤΑ  
ΑΚΑΔΗΜΑΙΚΑ  
ΜΑΘΗΜΑΤΑ



# Τέλος ενότητας

Επεξεργασία: Χριστίνα Πάσχου  
Θεσσαλονίκη, Εαρινό Εξάμηνο 2014-2015



ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ  
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ  
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

---

# Σημειώματα

# Διατήρηση Σημειωμάτων

Οποιαδήποτε αναπαραγωγή ή διασκευή του υλικού θα πρέπει να συμπεριλαμβάνει:

- το Σημείωμα Αναφοράς
- το Σημείωμα Αδειοδότησης
- τη δήλωση Διατήρησης Σημειωμάτων
- το Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων (εφόσον υπάρχει)

μαζί με τους συνοδευόμενους υπερσυνδέσμους.

